

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Windpark Nederwiek I-B

Voorlopig toetsingsadvies over het milieueffectrapport

1 Advies over het milieueffectrapport in het kort

Het Rijk wijst op het Nederlandse deel van de Noordzee gebieden aan voor windparken. Deze windparken op zee dragen bij aan het behalen van de Nederlandse klimaatdoelstellingen. Eén van de gebieden is het windenergiegebied Nederwiek I. Dit gebied ligt ongeveer 95 – 100 kilometer van de kust (zie figuur 1). Binnen Nederwiek I is ruimte voor twee kavels van 1 Gigawatt (GW) per kavel: kavel I-A en kavel I-B.

Voor kavel I-A is het kavelbesluit in 2025 vastgesteld.¹ Voor kavel I-B vroeg de ruimtelijke inpassing meer tijd en onderzoek.² Daarom is voor dit kavelbesluit een nieuw milieueffectrapport (hierna: MER)³ opgesteld waarin de milieugevolgen zijn onderzocht van het te realiseren windenergiegebied. De minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna: de Commissie) gevraagd om te adviseren over de juistheid en volledigheid van het MER.

Wat staat in het MER en in het Kavelbesluit?

De kavel heeft een bruto oppervlakte van circa 110 km² en een netto oppervlakte van 69 km². De netto oppervlakte zoals weergegeven in figuur 1, is het gebied waar windturbines geplaatst kunnen worden. Daarbij is rekening gehouden met bestaande en toekomstige kabels en leidingen, een obstakelvrije zone rondom een gaswinplatform (K13-A) en de helikopteraanvliegroute naar het platform van Net op zee Nederwiek I. In het MER is ervan uitgegaan dat binnen de netto kaveloppervlakte een totaal opgesteld vermogen van 1 tot 1,15 GW gerealiseerd wordt. De energie moet worden opgewekt met 50 tot 76 windturbines, met een vermogen van minimaal 15 en maximaal 20 megawatt (MW) per turbine. Aan de hand van deze uitgangspunten zijn vier alternatieven ontwikkeld en beoordeeld op hun milieueffecten.

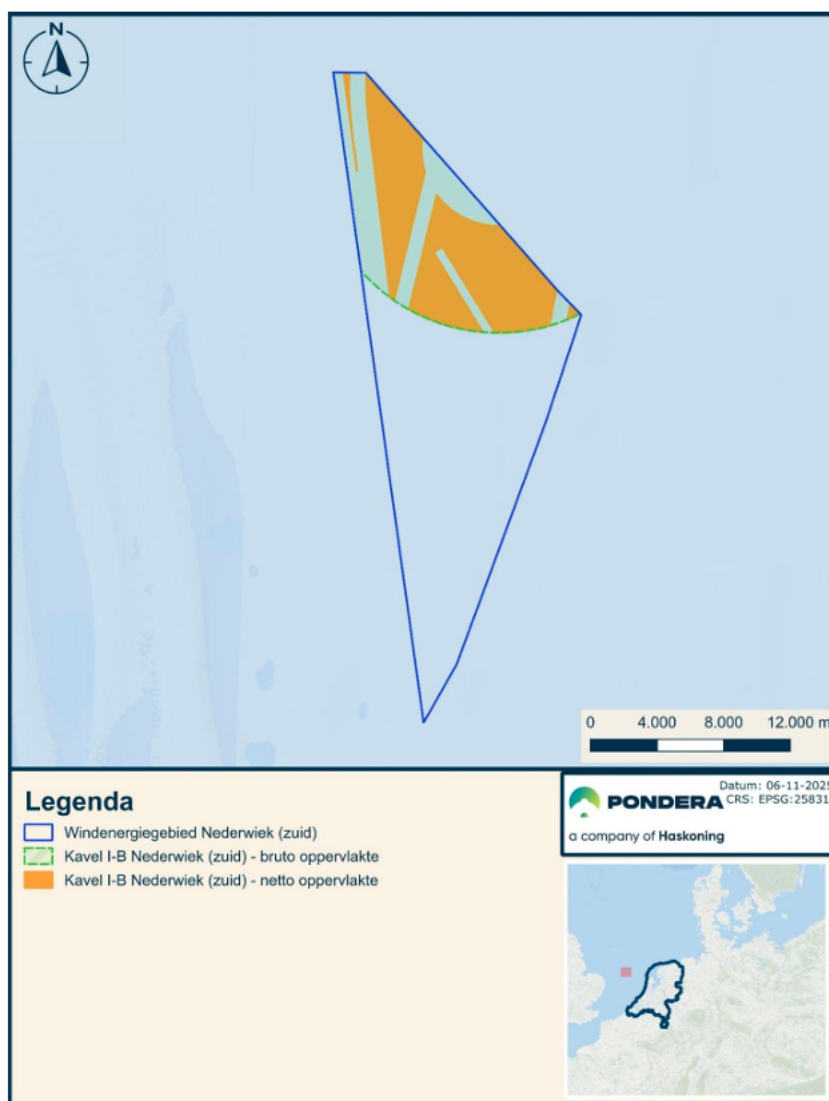
Uit het MER blijkt dat de aanleg van het windpark in alle alternatieven (licht) negatieve effecten heeft op beschermde soorten. In de gebruiksfase hebben de windturbines ook licht positieve effecten op het onderwaterleven, vanwege het toevoegen van hard substraat⁴ en het verbod op visserij. De effecten op vogels en vleermuizen zijn in de gebruiksfase als (zeer) negatief beoordeeld vanwege het risico op botsingen met een windturbine en (bij vogels) door habitatverlies. Uit het MER bleek ook dat (licht) negatieve effecten te verwachten zijn op scheepvaartveiligheid, visserij, mijnbouw en luchtvaart.

¹ Het volgende MER is opgesteld bij het kavelbesluit over Nederwiek I-A: Pondera. 18 oktober 2024. [Milieueffectrapport kavel I Nederwiek: Windenergiegebied Nederwiek \(zuid\)](#).

² Dit is toegelicht in de [kamerbrief](#) van 26 november 2024.

³ Haskoning International B.V. 28 april 2026. *Milieueffectrapport kavel I-B Nederwiek. Windenergiegebied Nederwiek (zuid)*.

⁴ De turbinefunderingen en erosiebescherming (hard substraat) bieden de kans aan een verscheidenheid aan bodemdieren om zich te kunnen vestigen.

Figuur 1: Ligging windenergiegebied Nederwiek I en verkaveling (bron: MER kavel I-B).

Wat is het advies van de Commissie?

De Commissie constateert dat het MER veel en diepgaande informatie bevat. In algemene zin zijn de conclusies goed navolgbaar en voldoende gedetailleerd onderbouwd. Er is ook navolgbaar en goed invulling gegeven aan de eerdere adviezen en aanbevelingen van de Commissie.⁵ Op het gebied van scheepvaart(veiligheids)onderzoek is een belangrijke kwaliteitsslag gemaakt.

Het MER is van hoge kwaliteit. Toch signaleert de Commissie dat op één punt nog belangrijke informatie ontbreekt. Het aanvullen van die informatie is essentieel om het belang van het milieu volwaardig mee te kunnen wegen bij het kavelbesluit over Nederwiek I-B. Het gaat om de gevolgen op de staat van instandhouding van zeezoogdieren. In het Kader Ecologie en Cumulatie 5.0 (KEC 5.0)⁶ is een ecologische norm vastgesteld van een maximale aanvaardbare populatiereductie van 5%. Deze norm is in het KEC en het MER onvoldoende onderbouwd om met zekerheid te kunnen stellen dat deze reductie niet kan leiden tot een

⁵ Het gaat in haar adviezen en aanbevelingen over MER kavel I Nederwiek, waarover de Commissie in 2025 adviseerde: [a3843ts](#).

⁶ [KEC 5.0](#).

verslechtering van de staat van instandhouding. Onderbouw daarom dat een 5% populatiereductie toelaatbaar is op grond van de natuurregelgeving en de recente beoordeling van de staat van instandhouding van zeezoogdieren.

De Commissie adviseert deze informatie in een aanvulling op het MER op te nemen voorafgaand aan de besluitvorming over kavelbesluit Nederwiek I-B. In hoofdstuk 2 licht de Commissie haar advies nader toe.

Aanleiding MER

Nederwiek kavel I-B maakt onderdeel uit van het windenergiegebied Nederwiek. Dit windenergiegebied is in het Programma Noordzee 2022 – 2027 aangewezen als gebied dat geschikt is voor windparken op zee. Het windpark draagt bij aan het behalen van de Europese klimaatdoelstelling voor 2030 (55% CO₂-reductie).

Kavel I-B heeft volgens het MER een netto oppervlakte van 69 km² (volgens het ontwerp kavelbesluit is dat 62 km²) en het windpark krijgt een vermogen van 1 tot 1,15 GW. Om dit windpark te kunnen realiseren, is een kavelbesluit nodig. Daarin wordt vastgelegd onder welke voorwaarden de windturbines geplaatst mogen worden. De minister van Klimaat en Groene Groei (KGG) heeft voor dit besluit een MER laten opstellen. Volgens categorie C2 van bijlage V van het Omgevingsbesluit is namelijk een project-mer nodig voor de oprichting van een windpark bestaande uit twintig windturbines of meer.

Rol van de Commissie

De Commissie is onafhankelijk, bij wet ingesteld en adviseert het bevoegd gezag over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. Ze schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer, in dit geval de minister voor KGG. Het bevoegd gezag – hier ook de minister voor KGG – besluit over het kavelbesluit in overeenstemming met de minister van Infrastructuur en Waterstaat en de minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur.⁷

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. De projectstukken die bij het advies zijn gebruikt staan op de website. Deze zijn te vinden door nummer [4076](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Toelichting op het advies

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en geeft zij advies voor de op te stellen aanvulling. Het advies is in paragraaf 2.1 opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen bij het kavelbesluit over Nederwiek I-B. Daarnaast geeft de Commissie in

⁷ De Commissie merkt op dat de minister van KGG zowel de rol vervult van initiatiefnemer als de rol van bevoegd gezag. De rol en taken van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag dienen ambtelijk gescheiden te zijn en de scheiding moet vastgelegd worden in de beschrijving van de werkprocessen en procedures (zie artikel 11.12 van het Omgevingsbesluit). De Commissie leest niet terug hoe deze ambtelijke scheiding voor dit Kavelbesluit is vormgegeven en beveelt daarom aan om te verduidelijken hoe de scheiding van functies binnen de organisatie georganiseerd is.

paragraaf 2.2 een aanbeveling mee. Deze is bedoeld om de kwaliteit van de besluitvorming te verbeteren. De aanbeveling staat niet in een tekstkader.

2.1 Ecologische norm voor zeezoogdieren

Het MER gaat uitgebreid in op de gevolgen van verstoring door onderwatergeluid voor zeezoogdieren (bruinvis, gewone zeehond, grijze zeehond). Deze verstoring is het gevolg van heien van de turbinefunderingen. De Commissie heeft waardering voor de uitgebreide en diepgaande onderbouwing van maatregelen om binnen het budget aan dierverstoringsdagen te blijven⁸ en daarmee aan de ecologische norm uit het KEC 5.0 te voldoen. Wel is de vraag aan de orde hoe deze norm zich verhoudt tot de natuurregelgeving.

Binnen de natuurwetgeving is vereist dat een project, in cumulatie met andere plannen en projecten, geen verslechtering van de staat van instandhouding met zich meebrengt. In het KEC 5.0 wordt hiervoor gewerkt met een budget aan dierverstoringsdagen. Als uitgangspunt geldt dat voldaan wordt aan de geldende natuurbeschermingsregimes en daarmee ook aan de norm dat door de aanleg van windparken op zee de populaties van bruinvissen, gewone zeehonden en grijze zeehonden op het Nederlands Continentaal Plat (NCP) cumulatief en met grote zekerheid (>95%) op minimaal 95% van de huidige omvang blijven.⁹ Hiermee wordt bedoeld dat de populatiereductie in de periode 2016–2030 niet meer dan 5% mag bedragen (zie KEC 5.0 en pagina 169 MER).

In eerdere adviezen merkte de Commissie op dat het hanteren van die norm gelet op de gunstige staat van instandhouding van die soorten¹⁰ destijds aanvaardbaar leek binnen de vereisten van de habitatrichtlijn en de Omgevingswet¹¹. Wel merkte zij op dat deze aanvaardbaarheid in een ander licht kon komen te staan als de populatietrends zich negatiever zouden ontwikkelen. Als een populatie afneemt, is de veerkracht van die populatie mogelijk niet op orde. De opgave wordt dan groter om de soort in samenhang met de kavelbesluiten op een gunstig populatieniveau te laten voortbestaan, zoals de habitatrichtlijn vraagt.

De landelijke staat van instandhouding van de bruinvis¹² is in de recente habitatrichtlijnrapportage (2025) beoordeeld als 'onbekend', die van de gewone zeehond als 'matig ongunstig' en die van de grijze zeehond als 'gunstig'.¹³ De Commissie wijst erop dat

⁸ KEC 5.0 laat zien dat de aanleg van de windparken van de Routekaart Windenergie op zee resulteert in 1,7 miljoen bruinvis-verstoringsdagen en een populatiereductie van 3,7 procent op het Nederlands Continentaal Plat (NCP). Volgens het MER (pagina 169) wordt daarmee ruimschoots voldaan aan de ecologische norm van maximaal 5% afname van de populatie op het NCP.

⁹ Deze norm vloeit voort uit het ASCOBANS-verdrag uit 1994, dat bescherming van kleine walvisachtigen in het verdragsgebied tot doel heeft. Het KEC 5.0 beschrijft dat initiatieven, zoals de aanleg van windparken, niet tot verstoring van walvisachtigen mogen leiden. Bij de beoordeling wordt voortgeborduurd op het interim-doel van ASCOBANS voor bruinvissen dat de populatie niet onder 80% van de draagkracht mag komen. Voor het NCP is uit hoofde van het voorzorgbeginsel 95% in plaats van 80% van de draagkracht als norm aangehouden (zie MER pagina 42).

¹⁰ In de voorlaatste habitatrichtlijnrapportage (2019) werd de staat van instandhouding van alle drie de soorten nog als 'gunstig' beoordeeld.

¹¹ Zie de adviezen over [Programma Noordzee 2028 – 2033](#) (2026), [Partiële Herziening Programma Noordzee](#) (2025), [Kavelbesluit Nederwiek I](#) (2025) en [Net op zee – IJmuiden Ver Gamma](#) (2023).

¹² Het landelijk doel voor de bruinvis voor 2050 waarbij de populatie in Nederland op een gunstig niveau kan voortbestaan is gesteld op 60.000 dieren. Zie de [vernieuwde landelijke doelen](#) op de website van het ministerie van LNV.

¹³ Zie de [Rapportage Vogel- en Habitatrichtlijn](#) op de website van het ministerie van LNV.

bij soorten waarbij de staat van instandhouding als onbekend of ongunstig is beoordeeld, het niet is verzekerd dat de veerkracht van de populatie op orde is.

De Habitatrichtlijn noemt onzekerheden over de vraag of de omvang en kwaliteit van het leefgebied op orde zijn en of het toekomstperspectief gunstig is. Dit roept de vraag op of het nog steeds aanvaardbaar is om bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van het project zonder meer uit te gaan van de genoemde norm. Als deze norm voor de cumulatieve verstoring gehanteerd blijft, bestaat het risico dat windparken samen kunnen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding.

Het MER gaat echter zonder meer uit van de actuele toelaatbaarheid van de gehanteerde norm. Ook in recente andere milieueffectrapporten en ecologische beoordelingen is de norm, voor zover kenbaar, niet nader onderbouwd. Daardoor is naar het oordeel van de Commissie onvoldoende onderbouwd dat het project toelaatbaar is binnen de kaders van de natuurwetgeving.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER, voorafgaand aan het kavelbesluit, het hanteren van de ecologische norm met maximaal 5% populatiereductie nader te onderbouwen. Geef aan waarom het project, gelet op de meest recente informatie over de staat van instandhouding van de bruinvis en gewone zeehond, in cumulatie met andere windparken niet kan leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding en dus toelaatbaar is op grond van de natuurregelgeving.

2.2 Inpasbaarheid windturbines binnen netto kavel

In het MER is onderscheid gemaakt tussen de bruto (110 km²) en netto oppervlakte van de kavel (69 km² volgens het MER en 62 km² volgens het ontwerp kavelbesluit). Uitgangspunt is dat buiten de netto kavel geen windturbines worden geplaatst, waardoor effecten op onder andere scheepvaart, mijnbouw en kabels en leidingen worden voorkomen of beperkt. Het inpassen van het aantal benodigde windturbines binnen het netto kaveloppervlak vraagt daardoor om een hogere vermogensdichtheid (circa 14–16 MW/km²) dan waarvan in het MER vanuit is gegaan (10,5 MW/km²). Uit recent onderzoek blijkt dat het verhogen van de vermogensdichtheid een ongewenste impact heeft op de energieopbrengst en dus niet zonder meer mogelijk is.¹⁴

Uit de kaarten die in het MER zijn getoond in het kader van het scheepvaartveiligheidsonderzoek¹⁵, leidt de Commissie af dat het benodigde aantal windturbines mogelijk wel inpasbaar is als optimaal gebruik wordt gemaakt van de grenzen van het netto oppervlak. Het MER geeft echter onvoldoende informatie om dit te kunnen controleren. De Commissie beveelt daarom aan om navolgbaar (met kaarten) te onderbouwen dat het benodigde aantal windturbines past binnen het netto kaveloppervlak op basis van de aangehouden vermogensdichtheid van 10,5 MW/km².

¹⁴ Zie RVO, [21 GW Roadmap Wake Study, Final report – 2025](#).

¹⁵ Zie figuren 8–2 t/m 8–5 in het MER.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing

Toetsing door de Commissie

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het MER de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in haar ogen kan leiden tot andere afwegingen. Dan adviseert de Commissie de ontbrekende of gecorrigeerde informatie alsnog beschikbaar te stellen, voordat het besluit wordt genomen. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Peter van der Boom MA

ing. Gert Schouwstra BPM

ir. Kees Slingerland (voorzitter)

Michelle Vanderschuren MSc (secretaris)

ing. Rob Vogel

Besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld

Kavelbesluit Nederwiek I-B.

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor projecten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een milieueffectrapport (MER) vereist zijn. Uit [Bijlage V van het Omgevingsbesluit](#) onder de Omgevingswet volgt om welke projecten het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om het project C2 "windparken". Een MER is ook nodig omdat effecten op Natura 2000-gebieden optreden die in een Passende beoordeling moeten worden beschreven. Daarom is een project-MER opgesteld.

Bevoegd gezag besluit

Minister van Klimaat en Groene Groei.

Initiatiefnemer besluit

Minister van Klimaat en Groene Groei.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

Het bevoegd gezag heeft de Commissie niet in de gelegenheid gesteld om zienswijzen en adviezen bij haar advies te betrekken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [4076](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de Milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e info@commissiener.nl
w commissiener.nl